

Tyverisikring af kirken og dens inventar

Juridisk Afdeling i Aalborg, Aarhus og Viborg stifter har udarbejdet denne vejledning, der beskriver reglerne for tyverisikring af kirken og dens inventar og hvilke forhold, menighedsråd skal være særligt opmærksom på.

Visse steder er der indsat henvisninger (links) til lovgivningen med angivelse af, hvilken bestemmelse i loven, der er relevant. Af hensyn til læsevenligheden, er henvisningerne ikke angivet med andet end paragrafnummer.

Til slut i dokumentet er der en oversigt over det fulde regelsæt, der er henvist til.

Indhold

1. Tyverisikring af kirken	2
2. Menighedsrådets tilsyn	2
3. Sikring af døre og vinduer m.v.	2
3.1. Videoovervågning	2
3.2. Sensorer	2
4. Sikring af motordrevne maskiner/ køretøjer.....	3
4.1. En hemmelig kontakt.....	3
4.2. Mikro-GPS-sikring	3
5. Sikring af løsøregenstande	3
5.1. Opbevaringsbokse	3
5.2. Fastgørelse til gulv og mur	3
5.3. DNA-mærkning	4
5.4. Mikro-GPS-sikring	4
6. Hvis du vil vide mere	4
7. Hjælp og vejledning	4

1. Tyverisikring af kirken

I Danmark findes der ca. 2400 folkekirker, opført gennem de sidste 800-900 år. En overvejende del af disse kirker er middelalderkirker, mens andre kirker er opført i nyere tid. Tyveri i danske kirker hører til blandt sjældenhederne, men det sker alligevel fra tid til anden, at værdifuldt inventar mv. bliver stjålet.

Den tekniske udvikling giver mulighed for tyverisikring i et omfang, som ikke tidligere var muligt. Tyverisikringsniveauet for kirker varierer meget, idet nogle kirker har mere værdifuldt inventar end andre. Menighedsrådet skal dog altid gøre sig overvejelser om, hvorvidt der bør ske en tyverisikring af kirken. I denne vejledning finder menighedsrådene gode råd til denne tyverisikring.

2. Menighedsrådets tilsyn

Menighedsrådet har i medfør af § 24 i [lov nr. 1156 af 1. september 2016 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde](#) pligt til hvert år inden 1. oktober, sammen med en bygningskyndig person, at foretage syn over kirken. I medfør af § 26 foretages det i § 24 nævnte syn mindst hvert 4. år af provsten. Ved disse syn bør tyverisikring indgå.

Det er menighedsrådenes ansvar som et led i det almindelige tilsyn med bygningerne at sørge for, at de er forsvarligt sikret. Menighedsrådene bør derfor løbende være opmærksom på, om tyverisikringen er tilstrækkelig eller om det er nødvendigt med nye tiltag.

Sikringen behøver ikke at blive meget kostbar. Ved at bruge sin sunde fornuft kan der findes rigtig mange løsninger, som kan besværliggøre indbrudstyvens arbejde. Det kan anbefales at se de steder, der skal sikres med en indbrudstyvs øjne, dvs. forestille sig, at man selv vil forsøge at skaffe sig adgang, hvad vil så forsinke og hvad vil forhindre. En sådan øvelse vil sandsynligvis også hurtigt afdække de steder, der mest oplagt skal sikres.

3. Sikring af døre og vinduer m.v.

Hovedparten af indbruddene i kirker, garager mv. Sker ved at tyven brækker låseanordningerne op.

En bedre tyverisikring af døre, vinduer mv. i garager og skure kan ske som vist i [Forsikringshåndbogen](#) på FIN.

Tyverisikring af døre og vinduer i kirker, der er over 100 år, kræver stiftsøvrighedens godkendelse.

3.1. Videoovervågning

Man kan overveje videoovervågning, men menighedsrådet bør sikre, at kirkegængere kan besøge kirken i anonymitet. Videoovervågning bør derfor kun bruges, når kirken er lukket.

Fastgørelse i træ eller murværk over 100 år kræver stiftsøvrighedens godkendelse.

3.2. Sensorer

Man kan overveje at opsætte sensorer i kirken.

Hvordan og hvor sensorerne skal monteres, er forskellig fra producent til producent.

Fastgørelse i træ eller murværk over 100 år kræver stiftsøvrighedens godkendelse.

4. Sikring af motordrevne maskiner/ køretøjer

Da mange maskiner der benyttes af kirkens personale, er værdifulde, er det en god ide at overveje hvordan de bedst sikres mod tyveri.

4.1. En hemmelig kontakt

I benzindrevne maskiner kan der placeres en "hemmelig" kontakt, hvis placering kun de ansatte kender. Kontakten skal kunne kortslutte tændingsanlægget, så en tyv ikke umiddelbart kan starte maskinen og fjerne den.

Det kan også gøres på dieseldrevne maskiner, på disse skal den "hemmelige" kontakt kunne afbryde startkredsen.

For at besværliggøre indbrudstyvens arbejde yderligere anbefales det at fastlåse selvkørende maskiner med en kædelås af samme kvalitet som benyttes til motorcykler.

Stiftet anbefaler en faststøbt forankring - fx i gulvet - til denne form for sikring. Forankringen kan med fordel udføres sådan, at fastlåste maskiner blokerer for en eventuel port, da det vil gøre det vanskeligere for tyven at fjerne andre genstande.

4.2. Mikro-GPS-sikring

Micro-GPS-sikring er velegnede til at fastgøre skjult i maskiner, biler og motorer og metoden sikrer, at man kan spore hvor stjålet værktøj og maskiner befinder sig.

5. Sikring af løsøregenstande

Der er mange værdifulde og i særdeleshed uerstattelige genstande opbevaret i kirkerne.

Genstandene har for den "almindelige" tyv måske ikke den store interesse, men for kunsttve/samlere har de stor værdi, så derfor er det vigtigt at genstande i kirkerne opbevares forsvarligt.

5.1. Opbevaringsbokse

Da kirkerne meget ofte er åbne hele dagen, er der god tid for at sondere, hvilke muligheder der er for at fjerne de værdifulde/uerstattelige genstande.

Løsøre, herunder altersølv, bør opbevares aflåst i forsikringsgodkendte sikringsbokse. De bliver ofte placeret bag alteret.

Menighedsrådet skal sikre sig, at boksene opfylder sikringskravene, der stilles til opbevaring af fx kirkesølv mv. De skal ifølge § 8 i [bekendtgørelse nr. 1172 af 19. september 2016 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde](#) være brand- og dirkefrit.

Opbevaringsboksene bør som minimum opfylde EN-standard 1143, grade 0 eller højere. Boksen skal kunne opbevare minimum 30 minutter i brandtest.

5.2. Fastgørelse af sikringsbokse eller inventar til gulv eller mur

Fastgørelse af sikringsbokse til gulv eller væg bør ske ved mindst 4 fastgørelsespunkter, medmindre skabet har en egenvægt på minimum 1.000 kg. Hvis skabet vejer mere end 1.000 kg, er en fastgørelse til gulv eller væg ikke nødvendig.

Inventaret bør, hvor det er muligt, være fastgjort til gulv og/eller mur og i særlige tilfælde være sikret ved alarm.

Fastgørelse af historisk inventar til gulv eller mur, eller fastgørelse af skulpturer og malerier i det historiske inventars træværk, bør kun udføres efter rådgivning fra Nationalmuseet.

Nationalmuseet kan kontaktes på kirkekonsulenter@natmus.dk.

Indgreb i i historisk inventar, gulv- og murværk over 100 år skal godkendes af stiftsøvrigheden.

5.3. DNA-mærkning

DNA-mærkning er en god mulighed som en del af tyverisikring af kirkens historiske inventar og løsøre, mm. Brugen af produktet kan ikke i sig selv erstatte sædvanlig tyverisikring.

Produktet må kun bruges på inventars/løsøres bag- og undersider, og det skal sikres, at inventarets materiale ikke kan tage skade af fugtpåvirkningen, der sker, ved påføring af produktet. Nationalmuseet bør kontaktes for rådgivning om produktets påføring og placering.

Produktets præventive virkning i form af skiltning om produktets brug og sporbarhed, skal opsættes med varsomhed. Skiltningen skal være synlig, ikke skæmmende og må ikke ske ved indgreb i kirkens murværk.

5.4. Mikro-GPS-sikring

Juridisk Afdeling anbefaler på nuværende tidspunkt **ikke**, at man sætter mikro-GPS-sikring på inventar, herunder særligt ikke på det historiske inventar.

Enhederne er velegnede til at fastgøre skjult i maskiner, biler og motorer, men de vil ikke kunne skjules i kirkens inventar og på maleriers bagside.

Dette skyldes, at de eksisterende GPS-tracking enheder er for store til inventaret. Enhederne har nemlig indbyggede batteri med flere års ladning på størrelse med en gammeldags tændstikæske.

GPS-sikring kan også pga. sin størrelse medføre risiko for, at en tyv vil brække sikringen af eller skære hul i et maleris lærred. Derfor er risikoen ved at bruge en GPS-sikring at den stjålne genstand beskadiges unødvendigt.

6. Hvis du vil vide mere

Liste over lovgivning, der er henvist til:

[Lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde](#)

[Bekendtgørelse om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde](#)

[Forsikringshåndbogen på FIN](#)

7. Hjælp og vejledning

Har menighedsrådet eller provstiudvalget brug for hjælp og vejledning, er der mulighed for at kontakte det lokale stift.

Kontakoplysninger på landets stifter:

[Kontakt - Site](#)